

بررسی آلودگی انگلی سبزیجات خوراکی در مزارع سبزیکاری شهر اصفهان

شاهرخ ایزدی^۱، سعید عابدی^۲، ساسان احمدیان^۳، محسن محمودی^۴

۱- مربی گروه انگل و قارچ شناسی پزشکی، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تهران

(مرکز آموزش و تحقیقات بهداشتی اصفهان) (مؤلف مسئول) shahrokh_izadi@yahoo.com

۲- مربی گروه میکروبیولوژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فلاورجان

۳- کارشناس مسئول گسترش شبکه‌های بهداشتی درمانی - مرکز بهداشت شهرستان شهرکرد

۴- مربی گروه انگل و قارچ شناسی پزشکی، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

زمینه و هدف: خوردن سبزیجات خوراکی خام، به همراه غذا که در اغلب جوامع ایرانی از عادات رایج تغذیه‌ای می‌باشد، ضمن تأمین درصد قابل توجهی از ویتامینها و مواد ضروری برای بدن، همواره احتمال خطر آلوده نمودن افراد، به انواع آلودگیهای انگلی را در بر دارد. این موجودات از طریق آب، خاک، موادغذایی و یا بر اثر تماس مستقیم به انسان سرایت نموده و از این طریق به سلامتی انسان آسیب می‌رسانند. فاکتورهای متعددی در انتشار انگل‌ها مؤثرند که از آن جمله می‌توان به شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جامعه و همچنین چگونگی رعایت بهداشت فردی و غیره اشاره کرد و در این میان، عدم شستشوی مناسب سبزیجات خوراکی یکی از اصلی‌ترین راههای انتقال بیماریهای انگلی است. هدف این مطالعه تعیین سطح آلودگی انگلی سبزیجات کاشته شده در حاشیه شهر اصفهان و ارائه نتایج حاصل از آن به مراکز بهداشتی و درمانی است.

روش بررسی: در پژوهش حاضر که در سال ۱۳۸۲ به صورت توصیفی و به شکل بررسی مقطعی (Cross Sectional) به منظور شناسایی وضعیت آلودگی سبزیجات موجود در مزارع شهر اصفهان صورت گرفت، تعداد ۳۰ مورد از زمینهای زراعتی شهر اصفهان به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای دو مرحله‌ای انتخاب گردید. تعداد نمونه‌های سبزی برای اعتماد ۹۵٪ بر اساس تجارب قبلی و فرمول ویژه، ۴۸۰ مورد برآورد گردید که پس از انجام مراحل مختلف شستشو، مورد بررسی آزمایشگاهی قرار گرفت. عوامل انگلی در سه محور کیست تک یاخته‌ها و تخم انگل‌ها و لارو کرمها، مورد بررسی قرار گرفتند. برای مشاهده تخم انگل از روش (Floatation) استفاده گردید. مایع مورد استفاده برای این کار سولفات روی بود. در نهایت نتایج حاصل از مشاهدات میکروسکوپی در جدول مخصوصی ثبت گردید و توسط نرم افزار SPSS (Version 11.5) تحلیل انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج حاصله تعداد ۷ مورد کیست ژیا ردیا، ۸ مورد تخم دیکروسلیوم، ۱۴ مورد تخم هیمنولپیس نانا، ۱۶ مورد تخم آسکاریس، ۱۰ مورد تخم تریکواسترونژیلوس، ۵ مورد تخم تنیا و ۶ مورد تخم تریکوسفال مشاهده گردید که بیشترین تعداد آلودگی مربوط به تخم کرم آسکاریس و کمترین آن مربوط به تخم تنیا می‌باشد و کیست تک یاخته‌های خطرناک و مهم مانند کیست آمیب آنتاموبا هیستولیتیکا مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: در سالیان اخیر، با وجود بهبود نسبی شرایط بهداشتی، اقتصادی، کشاورزی و اجتماعی در شهر اصفهان، شیوع بیماریهای انگلی همچنان مشاهده می‌شود و استفاده از روشهای نوین جمع‌آوری زباله، اصلاح سیستمهای فاضلاب شهری، جلوگیری از تردد انواع حیوانات اهلی و وحشی مانند گوشتخواران طبیعت در مزارع سبزی کاری و ارتقاء نسبی دانش طبقات مختلف مردم از جمله عوامل مؤثر در کاهش شیوع بیماریهای عفونی و انگلی است.

کلیدواژه‌ها: آلودگی انگلی، مزارع سبزیکاری، اصفهان

وصول مقاله: ۸۳/۱۱/۱۲ اصلاح نهایی: ۸۵/۴/۱۵ پذیرش مقاله: ۸۵/۴/۲۴